

De naaimeisjes van Utrecht

door
P. KEUNING.

Neen, maar dat was wat! — — —

Nu had Josijntje, het Utrechtsche naaimeisje, zich al zoo verheugd op dat dagje-uit.

Geen wonder ook.

Het gansche jaar, dag in dag uit, was zij, behalve dan des Zondags, met haar lotgenooten opgesloten in den naaiwinkel en daar moest gewerkt. De naald moest op en neer gaan, op en neer; 't was een geacht van belang en, als je dan 's avonds naar huis mocht, riepen de straatbengels je nog na: „Naaimug! Naaimug!”

Maar dat uitstapje, dat dagje-uit.

De meisjes maakten op den winkel een spaarpot; elke week moesten ze allemaal een kleinigheid offeren, en dan, wie te laat kwam, of een verzuim pleegde, moest boete betalen. Zoo werd het spaar-varkentje vet en straks was er genoeg verzameld, om de onkosten van een dagje-uit te kunnen bestrijden.

Van dat dagje-uit droomden alle meisjes reeds maanden te voren en, als Josijntje, die nog al eens te laat kwam, boete moest betalen, vond ze dat nog niet zoo héél erg, want de spaarpot voer er wel bij en 't was immers voor 't dagje.

En nu zou er wéér van dat uitstapje niets komen.

Neen, maar dat was wat.

't Was het jaar 1748 en nog altijd duurde de Oostenrijksche successie-oorlog voort.

't Stond er met ons land niet zoo best voor en de schatkist was naar evenredigheid lang niet zoo goed gevuld als de spaarpot van de Utrechtsche naaimeisjes.

De Regeering had wel maatregelen genomen, om aan geld te komen, en er kwam ook wel geld, maar wat hielp het? 't Was er nog niet, of 't moest ook al weer uitgegeven worden; de oorlog kostte zooveel. Wat daar nu de naaimeisjes mee te maken hadden?

Wel, in 1746 en 1747 was er van het jaarlijksche uitstapje al niets gekomen; de zorgelijke toestand van het land had het spaar-varkentje een langer leven geschonken, als eigenlijk de bedoeling geweest was.

't Ging toen al precies als in onzen tijd. Van heel wat feestjes en uitstapjes komt ook nu immers niets, omdat, zooals de groote menschen

zeggen, het daarvoor nu geen tijd is, nu die vreeselijke oorlog nog maar altijd voortduurt.

De Utrechtsche naaimeisjes hadden dus al een paar jaar hun uitstapje moeten missen. Maar nu, in 1748, zou 't er dan weer van komen. 't Varken was nu zóó vet, 't moest geslacht worden en... de oorlog kon nog wel zoo lang duren. Als je dáár op wachten moest...

Op den winkel werd het uitstapje besproken en nog eens besproken; elken avond kwam Josijntje met nieuwe berichten thuis.

En toch, er kwam niets van.

Wie er 't eerst over begonnen was, wist Josijntje niet, maar, op een morgen, hadden de oudere meisjes eerst een poosje de hoofden bij elkaar gestoken en toen...

Ja, toen was het met het uitstapje mis gelopen. 't Zou schande wezen, was er gezegd, *nu* voor een dagje-uit zooveel onkosten te maken.

't Geld zou toch maar zóó weg zijn. Als 't avond was en alle meisjes weer thuis zouden zijn, wie had er dan nog wat aan 't mooie, opgespaarde sommetje?

Niemand.

't Vaderland was in nood; de regeering wist bijna niet meer, hoe aan geld te komen; alle burgers hadden al moeten offeren en nog was er niet genoeg.

Kom, zouden de naaimeisjes nu maar niet eens 't voorbeeld geven? *Zij* moesten nu de rijken maar eens laten zien, hoe 't moest.

Josijntje begreep er niets van. Wat zou er nu met 't geld gebeuren?

Haar buurmeisje legde haar gauw de zaak uit. De meisjes wilden hun spaarduitjes naar 't stadhuis brengen; 't geld zou voor de Regeering zijn; 't zou gegeven worden voor de verdediging van 't vaderland.

Toen Josijntje dát hoorde, rolden er een paar dikke tranen langs haar wangen.

Zij praatte niet tegen; 't zou haar, een van de jongsten, toch niet gebaat hebben, en, och, zij vond het ook wel goed zoo, maar... 't uitstapje, 't dagje-uit.

En toch...

Ja, Josijntje zou heel graag, dol-graag, met al de meisjes een dagje-uit geweest zijn, maar, toen zij op den bepaalden dag met haar kameraadjes naar 't stadhuis stapte, vond ze het toch wel leuk.

En goed vond ze 't ook.

Wat waren al die meisjes mooi. Ze hadden allemaal hun beste kleeren aan en er was er geen, die zich niet met oranje getooid had. De lange

oranje-linten wapperden breed uit; helder op klonken de oranje-liederen. Wat een volk op straat!

Nu was er geen straatbengel, die het waagde, „naaimuggen” te schreeuwen; wie dat gedurfd had, zou zeker een gevoeligen draai om de ooren gekregen hebben.

„Kijk, de naaimeisjes!”

„Die geven het voorbeeld.”

„Flinke meiden.”

Josijntje hoorde wel, wat er geroepen werd; ze zag wel, hoe welwillend en goedkeurend de menschen keken en... toen schaamde zij zich.

Als 't aan háár gelegen had, neen, dan waren de spaarduitjes niet naar 't stadhuis gebracht. Nu liep zij daar óók en de menschen dachten, dat zij óók, gewillig en graag, 't geld ging brengen op 't stadhuis. De menschen moesten 't eens weten.

Josijntje schaamde zich, maar, zich schamend, voelde zij zich bevoorrecht, omdat ook zij werd waardig geacht, een offer te brengen aan het vaderland.

„Hoerah!”

De meisjes stonden op den naaiwinkel in groepjes samen; opgewonden uitroepen weerklonken; er werd gevraagd en nog eens gevraagd.

„Wat is er dan?”

„Weet je 't dan nog niet? De Rotterdamsche naaimeisjes hebben ons voorbeeld gevolgd. Zij hebben ook hun spaarpot naar 't stadhuis gebracht.”

„Hoerah!”

„Flink zoo!”

„Zie je, meisjes, zoo helpt het toch.”

Eenige dagen later was 't weer:

„De meisjes van Middelburg hebben 't ook gedaan.”

„Waar?”

„Ja, zeker. Wil je 't vers hooren, dat het oudste meisje voor de heeren op 't stadhuis heeft opgezegd?”

„Graag.”

„Luister dan; 'k zal 't je voorlezen.”

Wel Eedle Heren hier vergaard!
Een klene Pot, door ons gespaard,
Brenge U hier onze kinderhand
Tot 't nut van 't lieve Vaderland.
De zucht in 't tedere gemoed
Voor Godsdienst, Vrijheid, Bloed en goed,
Drijft ons op eigen keur thans heen.

enz. enz.

Josijntje zei niet veel.

Ze treurde niet meer om het uitstapje, neen, als 't had gekund, zou ze gaarne nóg een vet spaar-varken naar 't stadhuis hebben gebracht.

Zóó ging 't goed.

Zij, in Utrecht, gaven het voorbeeld; de meisjes van Rotterdam en Middelburg hadden dat voorbeeld gevolgd; misschien zouden de meisjes in andere plaatsen 't nu ook wel doen.

Dat was toch beter, als uitstapjes maken.

De straatjongens moesten nu nog maar eens weer schelden van „naaimuggen”. Josijntje zou er niets meer om geven.

„Ja”, zou ze denken, „maar die naaimuggen kunnen nog wel wat. Die naaimuggen kunnen hun spaarduitjes geven aan 't vaderland. Kunnen jullie dat ook, scheldende jongentjes?”